

Peyātahk nesta Āyāci Pimotaniwahk oma Kānata ohci Pihcipowi Iskotewi Mihti

ĀNEKI PESIM 2015

nwmo

NUCLEAR WASTE
MANAGEMENT
ORGANIZATION

SOCIÉTÉ DE GESTION
DES DÉCHETS
NUCLÉAIRES

Peyātahk nesta Āyāci Pimotatāwin Kānata ohci kesāpatahk weskaci Pihcipowi Mihti

Kā Nepitestek i Kekwāna

1	Nistam	4
2	Weci ātoskemitowin ci ki pimotahk peyāhtak Pihcipowi Iskotew Mihti	5
3	Tān Kānata kā Itenihtāhk?	6
4	Kā Itenihtāhk Pimotehowin	8
5	Kekwān oma Pihcipowi Iskotew Mihti?	10
6	Tān oma isi kitenihtākwāk?	12
7	Eteke oma ci paspeyāhk: Kā kesāpatāhk Pihcipowi Mihti kā kanawenihtākwāk	14
8	Tā Miciminamāhk ekā ci Pacipanik	19
9	Pimotehowi Onasowewin Kitapātamāhk	21
10	Oma NWMO's Kā Kitapāmikocik	24
11	Miswe askamik e-Isāyāhk	27
12	Kekwāna kā Āpatāhki	30

Ispimihk kā wāsteki

PEYĀTAK KĀ PIMOTANIWĀHK KĀ KESI ĀPATAHK PIHCIPOWI ISKOTEW NAWAC NISTAMI

Pimotehowin oma mawaci minwāsin Kānata ohci kā nohte totahkik ohci oma Kinwes ci ki kitenicikātek kā kesi āpatāhk pihcipowi iskotew mihti. Mena oma kici minwāsik ita kāstāyāk Kānata ewako kā kesi āpatāhk iskwāskisew āpātcihcikana ci minwāsiki, Eko ci wihi nācikātek meskanaw ohci kā isi pimotaniwik kā kesi āpatahk pihcipowin Iskotew ita ohci kā ki kanawihnitākwāk.

PIMOTEHOWIN MENA CI KI KITAPĀCIKĀTEW E-SOHKĀHK ONASOWEWIN ETĀPIWIN

Kā animahki onasowewina kā āpatahki pāmwes kā pimocikātek Pihcipowi iskotew Iskwāskisew. Kā pimotaniwāhk oma pihcipowi iskotew Pimi ota ohci onasowācīkātew Canadiān Nuclear Safety Commission (CNSC) Kā isinekātek nesta Transport Canada kā icikātek. Kā pimotanawahk kā kesi āpatahk tā nākiskāhkik poko Internātionāl Ātomic Energy Agency's (IĀEĀ) kā itecik onasowewin Ki ci āyācipānik. Pimotehowin isihcikewina ci nākiskāmopān Otowa mena tipahāskānihk mena kihcihwāk onasowewina, nesta kā kitapācīkātewa māhti kih nāhi paniki. Eko Nucleār Waste Management Organization (NWMO) kesinihkātek ki c i wāpātinoskewak onasowewā e-pimītsāhāhik kākinaw onasowewinā oma ohci pimotehowin ekosi ci ki mācitawak

PIMOTEHOWIN KE ITASOWĀNIWĀHK EKOSI MĀKA ININIWAK CI ESI MINWĀPATCIHIKOCIK

Oma kesi nawasonikātek iteke ci āstek kā kesi āpatahk oma pihcipowin, oko NWMO ta nistāwinamwāk tān kā isi pimotaniwāhk nesta meskanawa ci āpatahki oma ita kā māmitonenicikhātek tā āstāniwāhk. Kā onasowācīkātek anima pimotehowin mena meskanaw tā āpatahk māka mena Ininiwak ci kākwecimihkok westawaw tā onāsowātāhik mena tā itenihtāhik oko kā wi pākāmiskākock om ākā isi pimotaniwāhk nesta kā kākwecihkemocik tān oma kā isihcikāniwāhk

EKO OMA SOHKĀN MISIWE ASKAMIK KĀ KI TOTAMIHK KĀ PIMOTANIWĀHK E-KESĀPATAHK PIHCIPOWI ISKOTEW PEYĀTĀHK PASPINIMOWINIHK

Kā pimotaniwāhk oma pihcipowi cākastew māka weskāc ki pe ispānew. Awaste 50 neyānān omitanāw pipon, ki āyawa awaste 20,000 nestanāw kihci mitahtāt omitanāw posihtāsona misiwe askamik ewako ohci pihcipowi iskotew mihti, e-āpatahki meskanawā mena pewāpisk omeskanawa āhpo nipihk. Kānata ki kicināho mena ki wāpātinoskew, ekāskihtāht mena e-pāspewākenimowinihk e-isi pimotatāht oma iskotew mecet posihtāson aspin ohci anima pipon, 1960 kā ki ihkihk. Misiwe āskāmihk mena ota kānata, mona kekwān naspāc wesākāhowewin, mena ākosowin, kā nipāhikot awenākān āhpo askiy kā nisowānāhtāhkewako ohci pihcipowi cāhkastew kā kesāpatahk kā pimotaniwāhk picipowi iskotewi mihti

1 Nistām ewako Oma

Oma masinahikans ekota masinahikātepan oma pimotehowin ewako ohci oma Kanata otenihtamiwin ta isi manacihtaht oma pihcipowi mihti osihomahkakh nimiskewiskotew.

Oma Nuclear Waste Management Organization (NWMO) kā ki onastāniwāhk ekospih 2002 pipon oko ohci Kānata pihcipo wastew nimiskew iskotew kā osihtācik e-pimitsāhākik oma *Nuclear Fuel Waste Act (NFWA)* kā icikātek. E-wi osihtācik mena onāstācik ci wechihācik Ininiwa Kānata kinwes eteke tā pāminākik oma Kānata kā kesi āpatahk pihcipowi iskotew e-isi minwāsik iniwāk ohci, āpācīcīkāna ohci, askiy ohci nesta soniyān e-kitapāmiht.

Anima *NFWA* kā icikātek nitwihnetāmici pihcipowi iskotew iskwāskitew kā osihtācik tā āstānit soniyān kekwā ekota tāpatsit kinwes kā pāmihtāniwāhk oma kā kesi āpatahk pihcipowi iskotew. Eteke oma onasowewin, Ontario Iskotew kosihomakāhk, Hydro-Québec, New Brunswick Iskotew Kompane, nesta Atomic Energy Canada Limited

(AECL) ki onāstawahk soniyān ohci tāpit 2002 pipon, nesta māci ānācik tāhto pipon ekota soniyānā. Ewakonik soniyānāk ci āpātsīcik misiwe isi oma Kānata kā nohte totahk, eko mena tā pimotaniwāhk oma pihcipowi iskotew mihti.

Kā kesāpatahk pihcipowi iskotew Kānata nawac ekwā astew peyāhtāk acinaw ita lisins masinahikan e-itahkok pihcipowi iskotew āpācīcīkān itakok. Ewakoni oho ki itakwana ota Ontario, Quebec mena New Brunswick tipāhāskānā, nesta AECL's iteke kā nitawikiskinātāmicik pihcipowi iskotew wāskahikāna ote Ontario nesta Manitoba

Anima NWMO otapātsowin asci tā osihtāt mena tā onāstāt pimotehowin ci āyāci, kānawapātākwān nesta posihāniwāhk oma kesāpatahk pihcipowi iskotew mekwāc eteke kā astek ita nawac kā kitapācīkātek itamihk askihk .

Cānādā's neswās tāhto kih tāhkwāki pihcipowi āpācīcīkānā

2 Wetātoskemitowin ci Kitnāc Peyātahk Pimotanawahk oma Kā Kesi Āpatahk (Weskaci) Pihcipowi Mihti

Kinwes kici kitapātāmāhk kā ki āpatahk pihcipowi iskotw māmāwi ewako ci wechitowāk. Kānata kā itenitahk kinwes isi tā kitapatahk pihcipowi iskotew māka mena pimotehowinihk isi kā pimotanawahk oma pihcipowi iskotew ita mekwāc kāstek ite eteke ci mawasakwastek. Itenihtāmiwin oma tā pimotatāhk pihcipowi iskotew ininiwak mena askiy poko ci ki pāspewākenimocik kā kāpe. Oko Nuclear Waste Managementt Orgānizātion (NWMO) pimotehowi isihcikewin ekosi māka āpācicikana āpātanwa onasowewin tā tipipānik, mena ininiwak ci isi nistotakik oma kesi nitawihnihtākik, kākwecekemowinā tāpiskoc. Ketawaw peci wechiwek.

Mona eskwa itamaskamik nawasonikāthpān, mena kici pimotaniwāhk pihcipowi iskotew tā kesipānew mitatāht pipon. Māka, āyāmowin āsāy mācipānin ci ki itenitamāhk tān oma kā wi isi pimotahk kekwān. Kā wechikonānāw masinahikana ci ānimotamihk, Nih nohte:

- » Menitinān kiskinihtāmiwin oma ohci peyātāk ci pimotahk kā ki āpatahk weakaci pihcipowi iskotew ota Kānata;
- » Ci nāskwewāsihtwāyāhk kākwecekemowina e-pihtamāhk ci isi pimotayāhk pihcipowi iskotew nekānihk isi Kānata kā itenihtāhk; nesta
- » ketā mena cik āyāmiyin.

Wechihinān wāskahikanihk it ākā itasihkeyan, mawapi oko NWMO kā nākācihtācik ota NWMO itawinihk piskicikāmik, nesta poko mawapi NWMO isiwepāhikewin ci kiskinetāmān nesta ci tipācimowin.

3 Tān oma Kānata Kitenetāhk?

Kānata kihtenitahk kinwes ci pimpanik kā kesi āpatahk Pihcipowi Iskotew isinihkātekw ekosi Adaptive Phased Management Pāpeyātāhk ci Totamihk(ĀPM). Ewako itenitamiwin e-ohci panik nisto pipon e-ānimocik Kānetiyānāk anima pipon 2002 nesta 2005, ewako mawaci tāpiskoc misiwe askamik kā totamihk nesta e-sohkinetāhkik Ininiwak. Kihci Okimāwin nawasonāmwak APM Kānata ohci itenitamiwin ci pimitsāhikātek oma Sākipākāwi Pesim 2007.anima Pipon

Oma Pihcipowin Wepinikān kā Pimpānetāniwāhk (NWMO) kihci eyākwenew kā nitonāhk peyātākenimowin – ci manācihāt Ininiwā nesta askiy anima ohci kā pihcipowiniwāhk cākastew kā kesāpatahk pihcipowi mihti. Kā kesāpatahk pihcipowi iskotew mihti māka ci āstāniwāhk ita ekā awenakanak e-itasihekci Mena e-netāwikihk kekwān mosāk. Itenihtāmiwāhk mekwāc ci itahkwāhk peyātākenimowin, peyakwāyāk ci āstek oma Kānata kā kesāpatahk pihcipowi cākastew itamihk etimek wāti āskihk ita e-minwāsik.

Ewako wāskahikan mena ekota wāti kitastew ekwā ita Kā nākācitāniwāhk kekwān ekota mena ci mawacihitowāk kā kiskinihtāhkik kekwān.

Ekosi mena tāpiskoc kā itenihtāhkwāw kānata, oko NWMO kici nitonāwewāk e-nakcihtānit awenaka ewako ohci wāskahikan. Oko NWMO ki nawasonāmwak Āneki Pesim y 2010 kā Pipohk ci nistāwināhkik etā wātikān ci āstenikopān. Kā māmāwintohk māka kinwes poko ci kakwe kiskinihcikātek kekwān mena ci ānimotamāhk itawinā āsci mena āpātcicikana ci

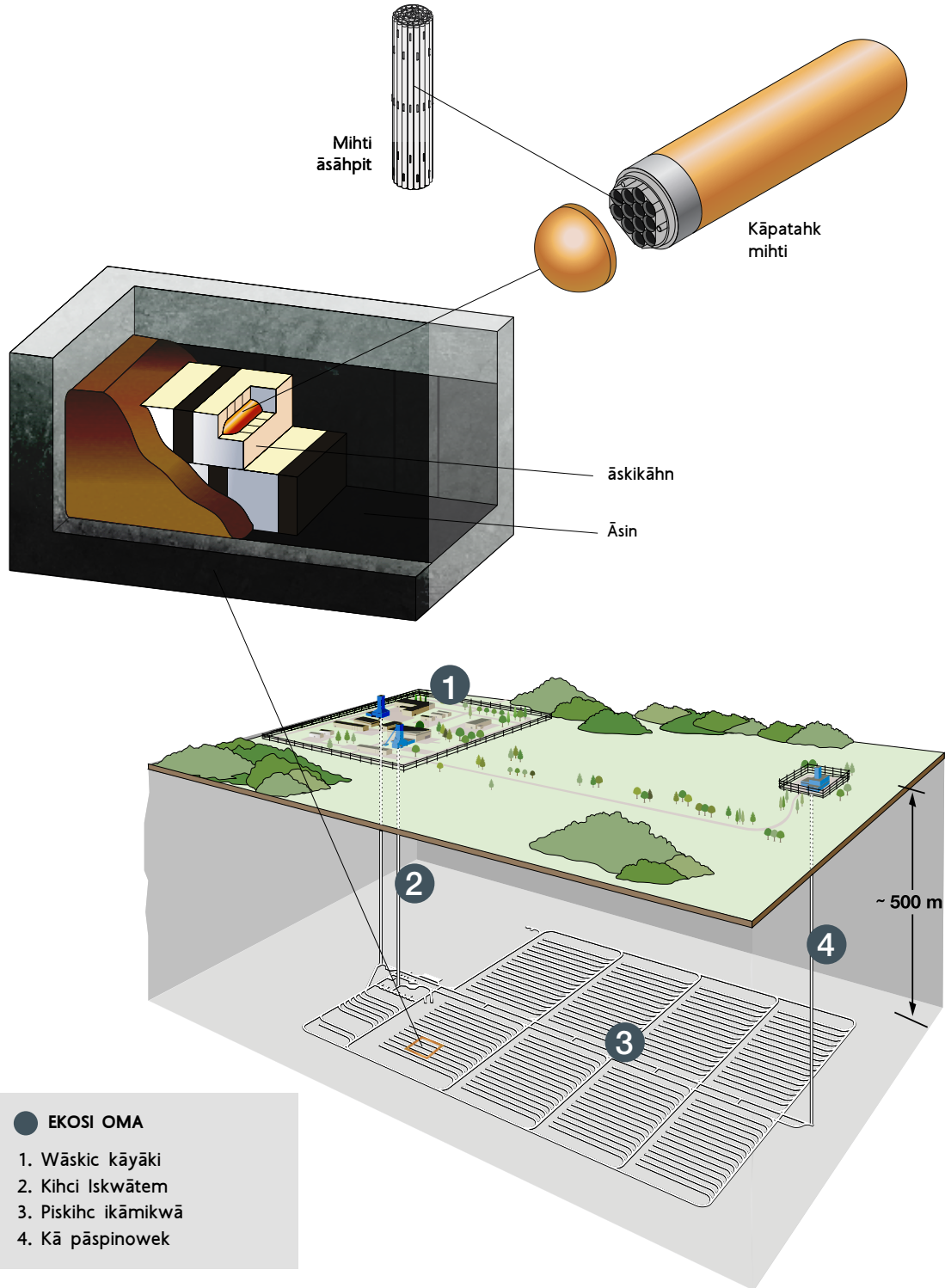
āpatahki ci nānātāwi kiskinihcikātek kekwān ispis ci nawasonāmihk āskiy ekosi tesāpatahk

Ewako e-misāk okimānāhk ohci kā wi tocikātek kici soniyānekemakan ekota kihciwāk nesta tipāhāskānihk it ākā wi ihkihk. Ewako itenihtāmiwin wi Isitāniwan ci māmawatoskemitok ita āwa āsini e-minosit. Ekosi māka poko tā ispānin kisāspin nitawihnitamwāk oko Ininiwak nesta āpihtāwikosānāk ekosi itenihtāmōwāk ewakoni itāwinā kichi wāk, kā wāwecihitocik

Oko NWMO wi totamwak kitināc kā pimitsāhākwāw onasowewinā ohci ci paspitacik minwāyāwin peyātākenimowin, mena paspewin oko ohci ininiwak nesta askiy.

Kā pimotoaniwāhk oma kāpatahk pihcipowi iskotew mihti māka onāsowātcikātekw. Pimotoaniwiki oma kāpatahk mihti neswās ohci wāt ākā kāniwenitakwāhk ita esko ita kā wi astāniwāhk māka poko lisins masinahikan ci mekicik oko Canadian Nuclear Safety Commission kihtecik ci ki pimotoaniwāhk ewako pihcipowi iskotew mihti nesta ci pāminikātek anima wāskahikan. Kisāspin kinohte kiskineten APM ohci mena ewako itotamowin, ota mawapi www.nwmo.ca.

Ekosi oma isi Kātimek Asini Wāti

- EKOSI OMA**
1. Wāskic kāyāki
 2. Kihci Iskwātem
 3. Piskihc ikāmikwā
 4. Kā pāspinowek

4 Pimotehowin Onenitamiwin

Oma Pihcipowi Wepinikān Kā Pimpānihcikek (NWMO) ci nohte wāpātinōskewāk onāsowewā nesta ininiwa oma peyātāk nesta pāspenimowin isi kā pimotaniwāhk emwāyes e-osihtāniwāhk kā ki āpatahk Pihcipowi Iskotew Mihti.

Oma kā nawasonikātek askiy āsini wāti tes āpatahk ci ki ihkihk kesāspin, ci nistāwināhk wāhk māka poko meskānāw ci ki osihtāniwāhk ci pimotaniwāhk oma kā kesāpatahk pihcipowi iskotew eteke ohci kā ki astek āssāy eteke isi oma Āsini Wāti

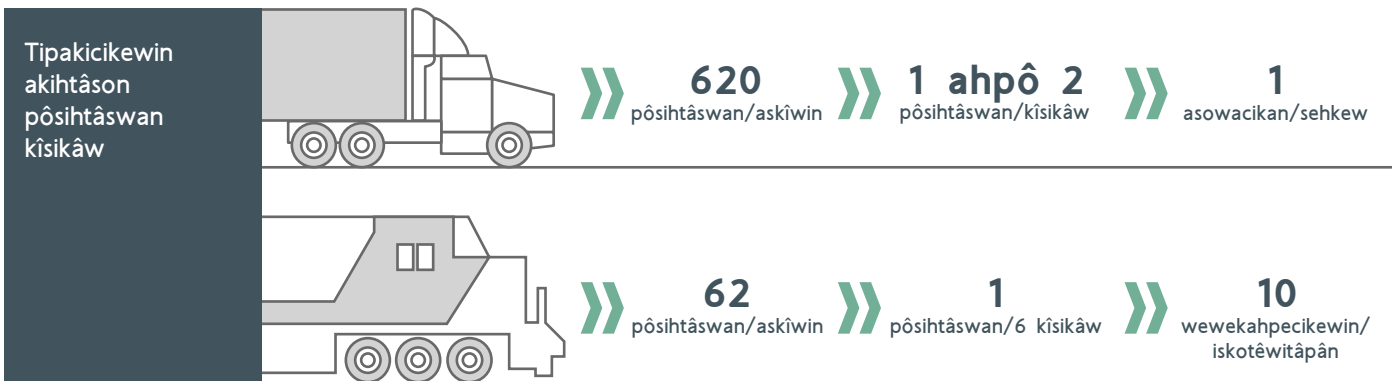
Kisāspin Kānata āsay kā itakwāki Pihcipowi Iskotew Āpātcicikānā ci ki pimpāniki esko ci kesāpatahki mena esko kā nānāpācicikhāteki , ekosi oho tāhto mihtā kā tipāpiteki ci positaniwik māskoc awaste isi 4.6 million tipāpicikana, eteke ota nekānihk ote āpatahk wāwi . Kānata kā itenitahkwāw oma ikosi tesi pāmnikātek kākesāpatahk Pihcipowi Iskotew Mihti. Mona kekwān wānāwitimihk Kānata ohci ci āstāniwān ekota anima Peyātāk Kātocikātek Kāpāmihtāniwāk (ĀPM) āsini wāti.

Awa NWMO ki onastāw tān isi ci toci kātek e-isi māmitionihnicikātek ci minwāsik ita ci ki āstek oma āsini monāhikān. Tāpiskoc ci isi pimotaniwāhk kekwān it ākā wi āstek nesta meskanawā, pihowinā , kā kipececik otapānak. Āwa NWMO āsay wāpāhtām ewakoni wetāskiyā, ewakoni mena anihitawinā kā ki nohte kiskinitakik kekwān ewako ohci nesta kotakiyi itawinā ekota

pesoc wetāskewin. Ewako nistām ci totamihk Ci āpatahk āsay kā ihtāhk wāhk kiskinihtāmiwin it ākā otināmāhk māhti esi itahkwānā meskanawā nesta poko ci ki osihtāniwāhki kotakāyi. Mini minā wāpācikhāteki nawac ci nānākātokihk kā nitawāpenikih, tān oma isi kekwān, pimotehowin meskanaw nesta nākācihtāhk kotakāyi kekwān.

Āniwāk 50 neyānān omitanāw pipon, ewānikohk āniwāk 20,000 nestānawaw kihci mitahtātomitanāw posihtāsona misiwe iskamik eke pimotahk, meskānāhk, iskotewi tāpān meskanāk nesta ohci cimanihk. Awa NWMO nohte āpācitaw meskanawā nesta iskotewi tāpān meskanawā eteke ohci kāstek oma mihti mekwāc ispe eteke kā wi astek anihitawina Peyak ewakoni isinākwān ci ki āpātāki ci pimotaniwāhk esko ekota wetākiwik kā nawasonikātek.

Oma nawasonikeyāhki, awa NWMO ci nistāwinām e-minwāsik pimotehowin mena e-minwāsiki meskanawa ewakoni ohci kā nawasonikāteki wānāskewinā kāmāmitonihnicikāteki . Ci ānimowāk oko itawinihk kā itahsikecik nesta Ininiwak westawāw ci ki kitapāmikocik kekwān ekota oma pimocikewin nesta nohte kākwecekemowāk .

Ispih oma nahascikewin apatāhki, weskacl pihcipowi iskotew ci itotāniwan anima ekota ki ci isi astāniwāhk. Anima ta ki toci kātek posihtāswowin pa petos anima ka isi pimotatāniwāhk mena ewako ci ki māmitionihnicikātek ka nawasonikāteki tta kanawenitāhk wāhk kitenihcikan.

Ispis nāwasonikāteki askiy, awa NWMO ci wāpātinokew itywa pimotehowin mena meskanaw e-pimitsāhāmok onasowewin. Awa NWMO nohte totam ci minwāsik nesta ci peyātākāhk pimotehowin mena tā ki totahk oma naspāc ispaniki. Nistam ewako ci kitenimihcik Ininwāk nesta askiy, mena ci nāskwewāsihtāk kākwecekemowina. Ci wāpātinokew oho:

e-sohkāhk
e-kocihtāniwāhk
emasinahikani
wāhk
pimotehowin

kitināc
e-peyātākāk misi
tāpānāk nesta
iskotew tāpānāk
ohci

Kā wi totamok
oma ci ki
onāstāniwāhk
āsāy

Nāntāw ispāniki
māci pāniki

Lisins ci
kācitiṅāmāhk
pimotehowin
ohci

Periodic reviews
and audits are
planned

Tā pimtsāhāmihk oma itihnitamiwān , Kānata pimtsāhām oma International Atomic Energy Agency's kā itasowecik, nesta wāpātāmwak pimotehowin ohci kekwān ci pimotaniwāhk pihcipowi cākastew kekwān ota Ākāmāsihk U.K., Sweden, Germany, France, nesta Misimokomanāsihk United States.

Pimtsāhāmiki oho misiwe askamik onasowewina, oko Canadian Nuclear Safety Commission (CNSC) nestaTransport Canada kici itihcik nitawenitamwāk oma NWMOCI wāpātinokew e-nākiskākwāw oho eyākwāmisiwinā mena peyātāk isihcikewina onasowewina pamwāyi awa CNSCkecikāsot meko lisins masinahikan ci posihāniwāhk om ākā ki āpatahk pihcipowi mihti eteke ita āsini wāt kā itakwāhk (wāpāhtā Section 9, *Transportation Regulation and Oversight*). Nesta mena ci ki nākiskāmān onasowewina ote kā wāpātāmān, awa NWMO ci ki mena moskinām otenihāmiwin āyākwāmisiwin isi , mena kiskināhāmātowin nesta kā pacipanik kekwān ci kwāyācihk.

Awa NWMO nistāwinām āyākwāmisiwin nesta peyāhtāk pimocikewin mecet ite e-isāyāk, tāpiskoc om ākā miskocikātek āsāy):

Ispimihk
kiskinitamiwin
nest ākā
kiskinwāhāmāci
k kā āpātsicik
nest ākā
pāmināci misi
tāpānā

Āyākwāsiwin,
nesta ci
kiskinitamihk māci
kesikāki nesta
meskanaw kā
isāyāhki, peyātāk
kipihcewin
meskānāhk

Kiskināhāmāke
win mena tā
kācocihk nāntāw
naspāci pāniki
kekwān
itawinihk

kā kiskinihtāmohe
cik Iniwāk om
ākā wi
isihcikānawahk
nesta om ākā wi
tociakātek

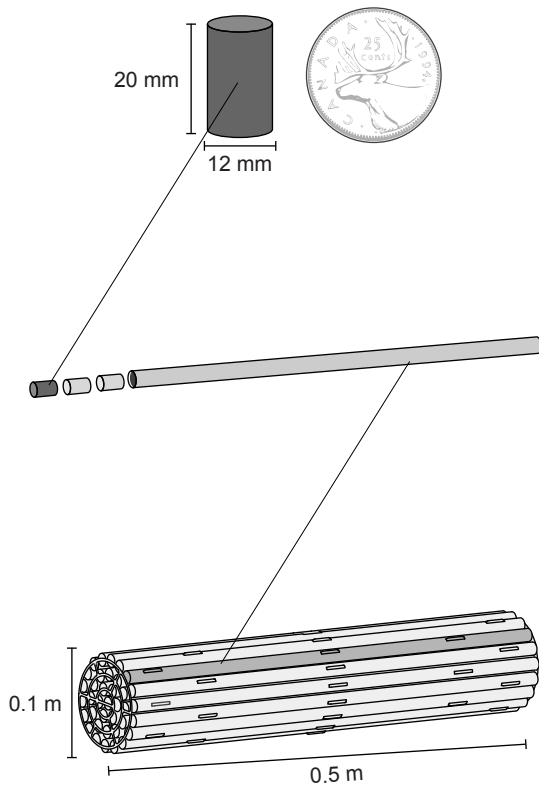

ĀPM isihcikewin
ci kocihk nesta
nāspic minwāsik

5 Kekwān oma Kesāpatahk Pihcipowi Mihti?

Kā kesāpatahk Pihcipowi mihti oma osihomakān kisāspin pihcipowi āpācihcikana ita ohci kosihtācik Nimiskiwi Iskotew. Kinwes pihcipowi kāsāpāhtew ekota ayāw, ci kitenicikātek poko nesta piskihc tāstek ekā eteke Ininiwak āyācik mena āskiwi kekwān kā nihtāwikihk nāspic. Ātā oma nohtaw e-pihcipowiniwāhk kinwes kā t ihkihk, māka keyāpic eskwāskitew ekota āyāw (kotakiyi āsci pihcipowina) keyāpic, ekosi mena ci nānāpācinitalkwān nāspic. Ekosi mena, weskaci pihcipowi mihti kwāyāsk poko ci nākātenihcikātek nāspic.

Weskaci CĀNDU pihcipowi mihti monā pastew nesta poko mosākāmin māka oma e-māskawak. Ohci oma Kānata nesta Misiwe Askamik onasowewin, monā ci ki kwākotew, pāhkitew nesta pihcipowipānik.

Oma pihcipowi Mihti Peyakotahk

Peyakotahk Mihti Pihcipowi Āsini ohci osihomakānā e-kesistek Iskotekānihk ekosi ci māskawak āpisk. Pewāpisk oma monā sikopānin nipihk nesta mona mescipānin kāpatahk nesta kā kisitek.

Awa Mihti Masinahanātik tāpiskoc

Peyakotahk mita astewā ota notimāpisko pewāpiskwā, masinahanātik icikāteki. Māmāwi ākokātewā peyak sitwāpicikān.

Oma Mihti Sitwāpicikān

Eyāwis sitwāpicikān mihti mecet ekota māsināhānātikwāk nesta pewāpisk ohci osihomakānak, zircāloy icikātew. Mihti sitwāpicikana māskoc peyak mihti eksko kinosew nesta 24 kosikwām e-kosikwātīt . Emwāes posihtāniwiki pihcipowi āpātcikānihk, anima maci iskotew ekota kā ohcipānik mihtihk nohtāw māka nawac. Ekwānikohk ekā kā pihcipowik mihti ekwānikohk oma 0.05 mSv/h. Kisāspin kāpatahk pihcipowi Iskotew āpācicikānihk , peyak mihti ci ki osihtāw nimiskewi Iskotew 100 mitatātomitanāw wikiwāmā kā pipohk .

For more information about this subject, please visit the Canadian Nuclear Safety Commission website at: www.nuclearsafety.gc.ca/eng/resources/radiation/index.cfm. The purpose of this section is to provide information on the basics of ionizing radiation.

Peyātāhk Pāpamitāniwāhk kā Mikoskatinihtākwāhk Oma Miswe Kespānik Pihcipowi Iskotew Ci Wāskāpānik

Oma weskaci mihti kākātenikātek pihcipowi iskotew āpācīcīkānihk ohci, Mistāhi nānāsanetākwān anima cākastew. Ātā pātimā e āti nekipānik , weskaci mihti māka keyāpic ci nānāsanihtākwān mecet kihci mitatāht omitanāw pipon . Ewako pko nisihkāc ci nākātenitakwāhk.

Pihcipowi cākastew weskaci mihti kocīhpānik meyawac e-ekātenikātek ekota āpācīcīkānihk ohci. Awaste 99 tāhto mitatāhtomitanāw cākastewā mescipāniwā 10 mitatāht pipon.ki ci awaste mescipānew nāspic.

Cānādā māakawaniw onasowewin kā kitapatahk kesī pāminikātek pihcipowi mihti . Weskaci pihcipowi mihti onāsowācīkātew peyātāhk mena kānāwenihtākwān nāspic ekā āwenākān ci cākāsokot anima sitapicīkān . Ota Kānata , weskaci mihti ki peci pāminikātew meceti mitatāht piponā pā petos isi pihcipowi wāskahikana . ota oma ita āpācīcīkān kāyāk,

Mihti peyāhtāk tāhkastew, miciminikātew māmāwi twātāyāk. Āntā pitamā kā kānāwenitakwāhk, ewako anima kā kipāhikātekt nesta e-kipiskikātek e-āpātāki oho emākiteyāki āsini nesta pewāpisk māhkākwā. Nāpo nipiy mena āsini kipiskākwā pihcipowi cākastew ohci .Kā pimotaniwāhk ewako anima e-sohkāhk āsowācīkān ci kitinikātek pihcipowi mihti. Wepāc, ci peyātākān ita ci nāhāstāniwāhk wāti itamihk asinihk ekota e-kipasteki kekwānā kā nihtāwikihki nest ākā opikihki.

Ewakoni anihī kā kitenimikocik lniwīwak nesta askiy pihcipowi cākastew ohci māka ekā kinwes ci ki cākāsocik, wānāw ci ki ayāwak mena ci kipāhikātek. Ewakoni anihī totamiwinā māka ekosesi misiwe tā āpātānwā oma ki ci pāmināmok weskaci mihti nesta kā pimotatāniwahk.

6 Tān Oma ci isi Kānāwenitahkik?

Weskaci pihcipowi mihti kānāwenitākwān pitamā e-nipiwāhk ita nesta e-pāhk-wāk asowātcikana ita pihcipowi āpācihcikana kā itakwāhki.

Oma kā kesi ekātenikātek weskaci pihcipowi mihti āpācihcikānihk ohci, ekosi ekwa wepinikan itakihtew. Maci cākastew ekota āyāw ekwā poko ci kitapātcikātek. Weskaci mihti nistāmi āstāniwān asowātcikanihk ita e-nipiwāhk it ākā itakwāk anima pihcipowi āpācihcikan ekosi e-mesciāyāk kisitew mena kāpihcipowi cākāstek. Ispih neswās 7 pipon esko mitatāht 10 pipon, Ekosi ci ki astew ita anima kā nipihwāhk nesta poko petos eteke, ātastew ita e-peyātākāhk mena e-pāstekī wāskāhikana e-lisensimiki e-kitenihtāk-wāhk pitamā eteke kā āyāk pihcipowi āpācihcikan. Tāhto Kānata kā āyāk pihcipowi āpācihcikān ekota ohci Kānata Nuclear Safety

Commission-lisins masinahikan e-itahkwāhk tā pāmitaniwāhk pihcipowi wepinikan wāskāhikan ci isi peyāhtāk kānawenicikātek pihcipowi mihti. Oho wāskāhikana kānawapācihcikāte-wā ekā ci mācipānik Ininiwak ohci mena askihk ci peyātākāhk , nesta ki itwānik eyāwis/kākināw eskāni onasowewinā tipitotamopān ota nesta misiwe iskāmik.

Ānohc ota Kānata, itakwānā māskoc 2.5 sāpo kihci mitatāhtomotamāw weskaci pihcipowi mihti sitwāpicikana peyāhtāk e-kānāwenihtākik eteke e-nipihwāhk monāhipān nesta poko e-pāhkotek Āsini māhkāhk , nesta wāti.

weskaci pihcipowi mihti ita e-nipihwāhk – oma nipi-y kipiskākomakān anihī sitapicikānā ci tāhkāki ekosi e-kitenitakwāki

Ontário Nimiskew
Iskotew weskaci
pihcipowi mihti it äkä
pähwäk astew
wäskähikan

Point Lepreäu pähwäk
äsowäcikhä

Gentilly-2 pähwäk
äsowäcikhä

7 Eteke isi Peyātākenimowin: Weskaci Mihti Kāpimotaniwāhk

Peyātāki inimowin oma isi osihtāniwān misiwe isi kā pimotatāhk pihcipowi iskotew kekwān, nistām ohci anima kā isihtāniwāhk tesināhkawāhk. Weskaci pihcipowi mihti pimotasowinā ekosi isicikātewā e-kocihtāniwāhki Ininiwak it ākā itahcik, mena māskoc ci ki ispānik naspāc. The Cānādiān Nucleār Sāfety Commission (CNSC), āpācitawāk misiwe askamik ci āpācitaniwiki, nesta pākāmiskwākwāk ci kocihtācik pimotatāwin nesta masinahikan ci osihtācik lisins, ci māsināhākwāw anihī pāpiskihc kesāpātāninki, nesta ci nānākātocēcik ci nānākāhctēcik.

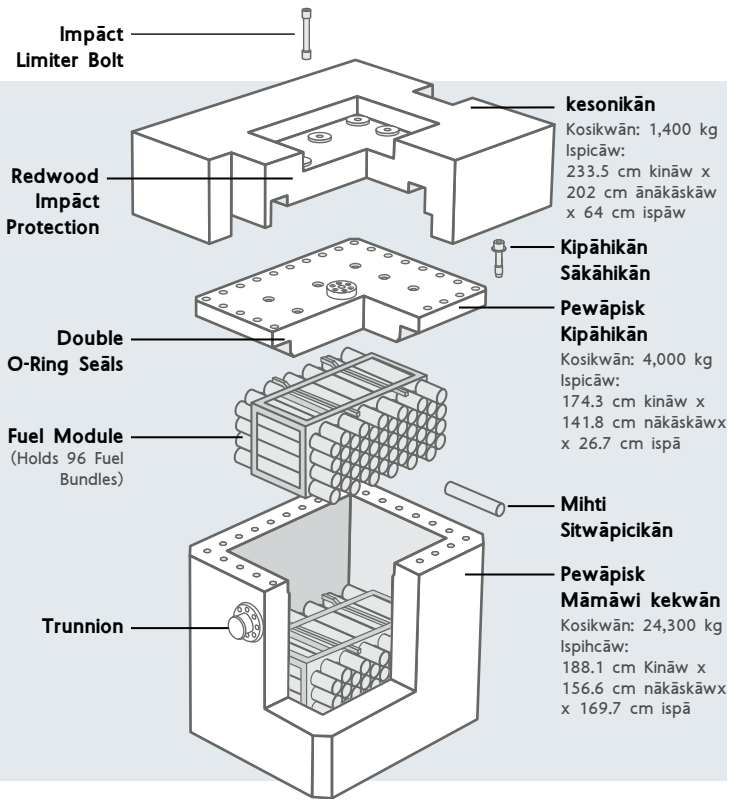
Mecet nawac māka itakwānā weskaci pihcipowi mihtā kā pimotaniwīki e-māsināhikāniwīki ota kānata, asici ewakonima Weskaci Mihti Pimotawin Māmaw Kewwān (UFTP) nesta Pāhkawāw Āsowācīkān Pimotatāwin Māmaw Kewwān (DSC-TP), kā wāpātāmīk ota neyānān osāp kweskekinikān 15. Pāmweyis ci ki āpatahk oma positasowin māmaw kekwān ota Kānata, kā isihtāniwāk poko ci māsināhikātek ota ohci CNSC onasowewin tā tipiskāhk, wenā ohci ci peyātākāhk misiwesaskamik. Ewakoni anihī āsici kocitawina ci wāpātinoskāniwāhk oma kekwān kā pimotatāhk ci ki sāposkāmik tawahokemākaki kekwān nesta poko iskotew nesta nipy.

Ispānik kisitanīwik nesta kocewin kā nākiskāmīhk , awa CNSC ci mekew Masinahikan māmāwī kekwān kisihtāniwīk. Ekota masinahikanīhk wihcikātew tā isi osihtāniwāhk , pimpānitaniwāhk mena āpatahk oma pimotehowin māmāwī kekwān.. Wecikātekwā kekwānā anihī kā pākitinikāteki ekota māmāwī. Oma masinahikan minwāsin neyānān 5 pipon. Iskoni ekota , oma Pihcipowi Wepinikān kā Pāmihtāniwīk NWMO) ci ki nitotamawak kihtwām ci menicik masinahikan mena ci kweskāstek māmāwī lisins masinahikan.

Oma NWMO nānākācitawāk posihtāsowin oma ohci weskaci mihti e-āpācīhtācik oma UFTP nesta DSC-TP kā isihtāniwāhk.

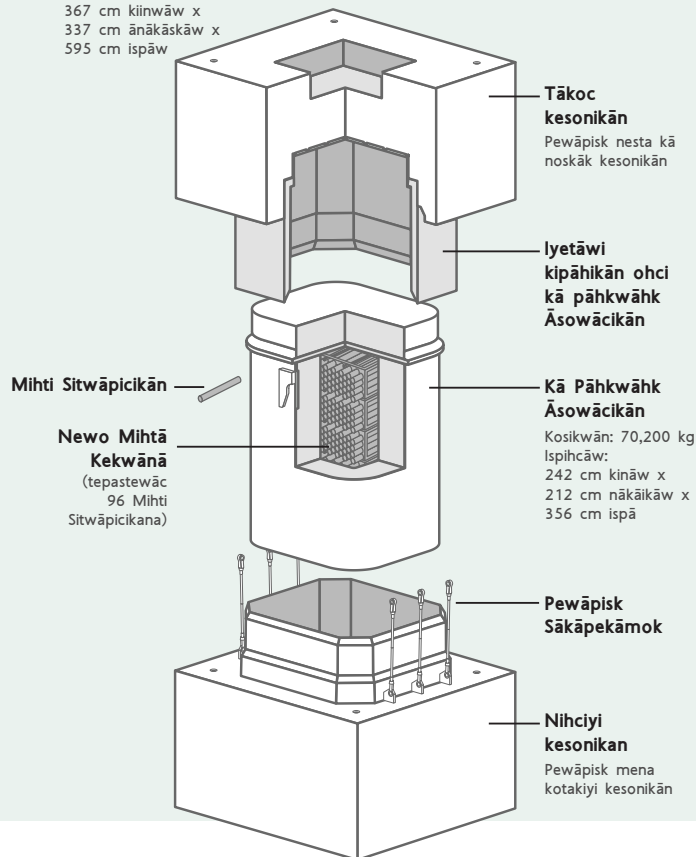
Weskaci Mihti Pimotawin Māmāwi kekwān

Oma UFTP nistā anihi kekwāna: kihcināw, kipāhikān nesta kesowinikān. Anihi kihcināw nesta kipāhikān sihtawaci isihtāniwān pewāpisk ohci ascī āscitak 30 nistomitanāw tipāhikānācikos e-kāspākāk. Oma kipahikan kā sakamok kihcināwiḥk 32 nistomitanāw nesošāp sakahikana e-āpatahki. Kesowinikan anima e-ohci osihtāniwik kā miḥkosit mistik nesta pewāpisk wāskā. Ewakoni Pewāpisko kihcināw nesta kipāhikan ekosi miciminiwemākanini nesta e- akwānāhmoki ekā ci pakamihtihk. Kesowinikān oma isihtāniwik ci kitenitakik kihcināw anima mena kipahikan kisāspin naspāc espāniki. Oma kā kihtwām kāpatahki ci ki pimotaw mitahtātōmitanāw sānkewmitanāw nesošāp 192 weskaci mihti sitwāpicikana nesta ispici kosikwān 35 nistomitanāw neyānānosāp kihci mitatāhtōmitanāw oma kā posihtāniwāḥk.

Kā Pāḥkwāḥk Āsowācikān Pimotatāwin Kewwān

Kosikwān: 100,300 kg
kā ispihcāc:
367 cm kinwāw x
337 cm ānākāskāw x
595 cm ispāw

Pāḥkwāḥk Āsowācikān Māmāwi Kewwān

Weskaci pihcipowi mihti mekwāc astew acinaw ita e-pāḥkwāḥk asowācikāniḥk (DSC) ota Ontārio Iskotew kā Osihtāniwāḥk ci Wepinikātek Wāskahikana. Oma DSC-TP ewako oma DSC e-tāpsāhikātek āyetaw isi ayāki kesonikana

Oma DSC ekota āsci kihcināw mena kipāhikan āsini nesta pewāpisk e-titipekinikātek ohci e-osihomakāk. Oma DSC kihcināw nesta kipāhikan ākokāteḥw pewāpisk ohci ispi kā sākaskinepanik pihcipowi mihti ohci. Kā kitwām kāpatahki kesonikana ohci osihomakānā pewāpisk pihcipihkwānā nesta ki sākāskinewā kotakiyi kesowinikān. Kesonikana asici micimāpitewa pewāpiskweāpiya e-āpātāki. Oma DSC kitenicikemākan, nesta anihi kesonikana esihtāniwiki ci ki kānāwenitakwāki oho asowacikana DSC kisāspin esā naspāc ispāniki. Oma DSC kā ki pimotatāw 384 weskaci mihtā sitwāpicikana mena ekwānikoh kosikwān 100 kihci mitatāht o mitanāw kā positaniwāḥk.

Oma UFTP nesta DSC-TP māka isihāniwā, kocihāniwā nesta omasināhikemākanwā ekosi ci ki miciminamihk anihī kāsowāteki pikwespih mena naspāc ispāniki.

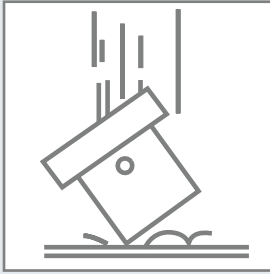
Oma CNSC āpācihāwāw nistwayak isi kekwān ci ki peyāhtāki mena āyāci positaniwāhk oma weskaci pihcipowi mihti.

1. Oma CNSC mekiwak masinahikan tā isitaniwāhk.
2. Oma CNSC māsinwewāk kāpācitānit māmāwi.
3. Oma CNSC mekiwak lisins ci ki pimotohiwahk kekwān.

Ewako masinahikan māmāwi kā isitaniwāhk oma ekota ohci kā ki tipitocihkātek oho kā nitawenihtākwāki, tāpiskoc ci wāpātinokāniwāhk ci ki ayātāhk kekwān keyām esi mācipaniki ekā tā sekipānik. Oho onasowewina kisinihāteki (*Packaging and Transport of Nuclear Substances Regulations* nesta Internātionāl Ātomic Energy Āgency (IĀĒĀ) *Regulations for the Safe Transport of Radioactive Material*) ewakoni māka māmātāwi āpācicikānihk astewā misiwe e-kiskinawapātāki mena ā āpises e-kiskinawapātāki nesta misiwetā e-kocitāniwiki ci wāpātinokihk anima pimotehowin ci ki masinahikāniwik. Nāpo kākiskinawapātāmihk mena kā kiskinawa kā kocihk ke āpātānā ohci oma UFTP nesta DSC-TP.

Tā tipāhikātek oma pimotehowin māmāwi kā isi osihtāniwik, nistām neso kocihowinā kā ātocikāteki capasis ota ki ci totamomakānwa animisi tā ki isi nisowānācitāniwahk anima māmāwi kā āyāk, ispi mena kisitew kā āpatahk ci kocitāniwāhk.

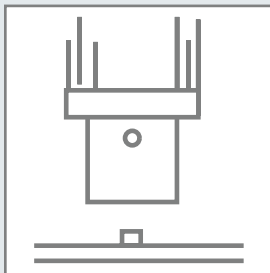
Ci kiskinikātek

Māmāwi asowacikan kiskinikātepān sānk tipāhikānātik (30 misit) ita e-napakāk e-māskawāk pewāpisk nesta asini ci ki isi māwaci pihkotihk

kā koceyin oma tā kiskenihtākwān e-isi minwāsik oma māmāwi kekwān ispihk kā sāposkāmomakāhk anima mawaci e-sohkāhk tātān kā isi kocitāniwāhk. Posihtāsowina kā kocitāniwāhki nawac sokanwa mena awa pewāpisk otapān kā patāhāk mitatāhtomitanāw mena niktowāsik omitanāw e-ispitakocihk kā tawahāk kekwān kā pimtātāniwāhk . ekosi kwāyāsk ota wihcihkātew NWMO kā masināhikātek: *Why the Nine Metre Drop Test Bounds the Impācts from Most Severe Accidents* (NWMO TR-2014-04).

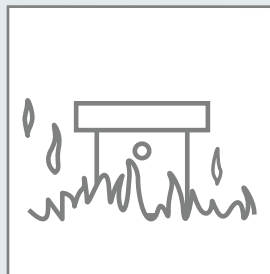
Tkāpāhkitik

Ipih kā pākihtihk, ewako peyakwān ci pākitinikātew peyak tipāhikānāthk (40-inch) eteke isi 15-āpisci micicins (nikotwāsik micicin) e-notimāk pewāpisk 20 centimetres (eight inches) long

Māka om ākā pāhkitihk ekosi ci ki ispānik kisāspin misiwe askamikāhk . māhti tātān om ākā ispānipān kā cepwāk kekwān ci tawahāmihk kisāspin ekā māhti ci pekopānik.

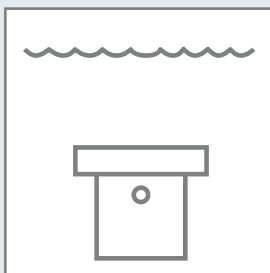
kakisitek

Ewako oma peyakwān kekwān kā kih pāhkitik kisitew ekwā ohci kā kocitāniwāk māhti ci keyāpic ci ki minawasik kisāspin kwākoteki iskotihk. Ewakonimā iskotew poko ci ke kisitek 800 degrees Celsius (1,475 degrees Fahrenheit) nisto mitanāw cipāhikānis.

Ewako ohci om ākā kocitāniwik nāntāw isi oma pāsteki ekā māhti kāwe isāyāhk anima kā māmawapitek mihti kisāspin pimiya e-nānpāciyāyāki tāwiskātomakākwāwi. Ekosi anima kā kocitāniwik kāpe poko tā pimikwākotek anima iskotew kāpihkesik. Tā ispihci kisitek 800 degrees Celsius, ewānikohk mānā kā ipihci kisitek pimi kā kwāhkotek ostāw ispāniki kā ispānik ekwātowā iskptewā pimiya monā nistomitanāw cipāhikānis kwākotewa

Kā kosāpek

Kotakiyi ci āpātāki āpācicikānā āhpo e-kihcināw kocitāniwāk māmāwi iskotew mihti mā mākwāhikātew māhti ci māskawak ekosi men ākā isi kosāpek nipihk 15 neyānānosāp tipāhikānātik (neyānānomitanāw misit 50 feet)) ci kokemākahk āyinānew tipāhikān māhti nā ci ocipek.. ekosi mena kocitāniwān 200 metres (650 feet) niktowāsikwāw mitahtātomitanāw misit) e-kocih tāniwāhk māhti ci māskawāk

Nipiy kisowāk āsokānihk, meskānāhk mena wāsāyāhk nohtāw 15 metre e-timek. Thāyānānew tipāhikān ekwānikohk e –ispānew ci kocitāk māhti nā ekā ci meskwācipānik kekwān māmāwi ekota kā itakwāhk keyām pikwenikohk kinwes Kā kokenikātek (200 metres) māskoc māka nāmonā ekosi ci ki ispānew nawac kā timek eteke ci ispānik locātions, tāpiskoc oma wenipihkohk kā kāsāttimek

Kā isi Wāpātāmāhk Mecet Pison

Awasite oho onasowewinā, mecet pison, kā māmāwi pihcipowi iskotw mihti kā posihtāniwāhk ohci ekosi kā nākiskātomakāki onasowewin ota ohci UFTP nesta DSC-TP ewakoni ki peci kocihtāniwā āsci.

Tāpiskoc:

- » Pikic e-misiweyāk kocewin ki āpātān oko ohci Iskotewi tāpanak kā pipohk 1984 oko westawāw United Kingdom's Central Electricity Generating Board kecikāsocik nesta ki wāpātinosekwāk oma kā māmawapitek mihti e-nākiskātomakāhk IĀEĀ oko kesi nitawenihtāki ekosi māka ewako ci ki nākiskām kā sohkikocikiini oskotewi tāpāna 160 mitatāhtomitanāw mena nikitwāsik omitanāw tipahāskān peyak tipahikān .

- » Oma pison 1999, oko German Federal Institute for Materials Reseach ānd Testing kā itihcik kā kocitācik oho kekwāna kih pāhkisām wāk pimi e-sākāskinihtāniwinik māhkāhk eteke pesoc e-itahkwahk oma pihcipowi Mihti wepinikān e-āstek. Ānā kā pākisot ke tawawew ewakoni ekosi kih kotawiwepānew itamihk āskihk ekānihkok 10 tipāhikānātik awasite isi. Monā nāntāw ki ispānin anima ekota kā ki asowātek .

Kāhkināw kocehowina, kih sāposkānomakan oma kā wāpātinosekaniwāhk keyāpic e-misiweyāk.

Keyāpic NWMO Totamiwina

Oma NWMO kecikātek ci keyāpic ci kā kocihtawak pā petos isi ci nānitawāpenikecik āpācihcikānā kesi minwāsininiki.

8 Kāskiho oma Kā Kostātikwahk

Oma Pihcipowi Wepinikān Kāskihowin Okimawak (NWMO) poko ci wāpātinokcekik oma pimotitāwin weskaci pihcipowi mihti eteke ānohc kāstek eteke isi kā wi kihtāstek itihkeskāmik ekosi ci peyāhtākāhk ekosi mena oko Ininiwak nesta kekwān kā nihtāwikihk ki ci kānāwenihtākwāhk mosāk.

Pihcipowi Cākastew māka miskikātew misiwe iskāmik. Ininiwak cākāsokwāk pihcipowi cākāstew naspic askamikok ohci tāhto kesikāw , mena wāskahikanihk ohci, nihnewin, mecim, kesikohk (kā pimāstāhk) nesta poko kekwān weyāwik āwenikān e-itahkwāninik.

Anima enikok pihcipowi cākāstew Iniew kā cākāsikot ekosi isihnikātew peykwāw kotiāmihk. Oko Canadian Nucleaār Safety Commission (CNSC) kā kitapātākiik Pihcipowi Iskotew ekwā anima *Raādiation Protection Regulaions kisinihkātek onasowewin* ewakoni ki onāstāwak peyak pipon nohtāw 1 milliSievert (mSv) ewako icikātew poko ci ki tawahokocik Ininiwak om ākā pimākamikisicik ita pihcipowi cākāstew e-itahkwāhk.

Ewakonima māskoc ewānikok māka kā kācitināmihk peyak pipon Peyak Iniew ota Kānata (1.8 mSv peyakpipon).

Oma CNSC *Radiation Protection Regulations* mena onaāstāwak enikok ci tawahokocik otatoskewak . Oho onasowewina peyak pipon enikohk 50 mSv peyak pipon ewako nesta ispihci 100 mSv awasite neyānān pipon.

Awa CNSC nānitawi kiskinihtām nesta mena misiwe Askamik enikohk cākāstew ci ki pākitinikātek ekosi ci kitinihmecik Ininiwak onasowewinihk ota Kānata. Awa CNSC mena kotakiyi onāsowewak onastāwak enikohk ci ki otināmāhk cākāstew.

Ota wāpātinokskāniwān inikohk āwenikānāk ci ki māniskācocik pihcipowi cākāstew.

Kekwān oma mSv?

Peyak milliSievert māka ewakonim peyak kihci mitahtātōmitanawaw e-ispihci pesāsik ewako peyak Sievert, pyākwāw kā tawahokowin kā māniskākowin

Tipenikok	Isko kā mānikākowin
Awasite 5,000 mSv	Kā ki nipahikon peykwāw ci nākiskāmān
1,000 mSv	Inikohk ci ki nāntāw itamācitayin (tāpiskoc:. Ci cākinikeyin nesta mācimāhchihowin) 24 tipāhikān iniko
100 mSv	Mawaci apsises ci ki omancosimeyān ekota ohci (cancer)
30–100 mSv	Pihcipowi cākāstew kā ohcipānik āpicicikāna kā āpatahk pihcipowi cākāstew kā sāpwāpāmikāweyin (CĀT) (scān)
50 mSv	Peyak pipon tipenikok kā ci tawahokocik kāpātsicik
1.8 mSv	Tipenikok kā ki kācitināmān kā itahyin
1 mSv	Tipenikohk kākināw āwenikanak ci cākāsocik
0.1–0.12 mSv	Tipenikok kā sāpwāpimikāweyin
0.01 mSv	Tipenikok kā sāpwāpāteki kepita
0.01 mSv	Peyak pipon tipenikohk kā pimināyin

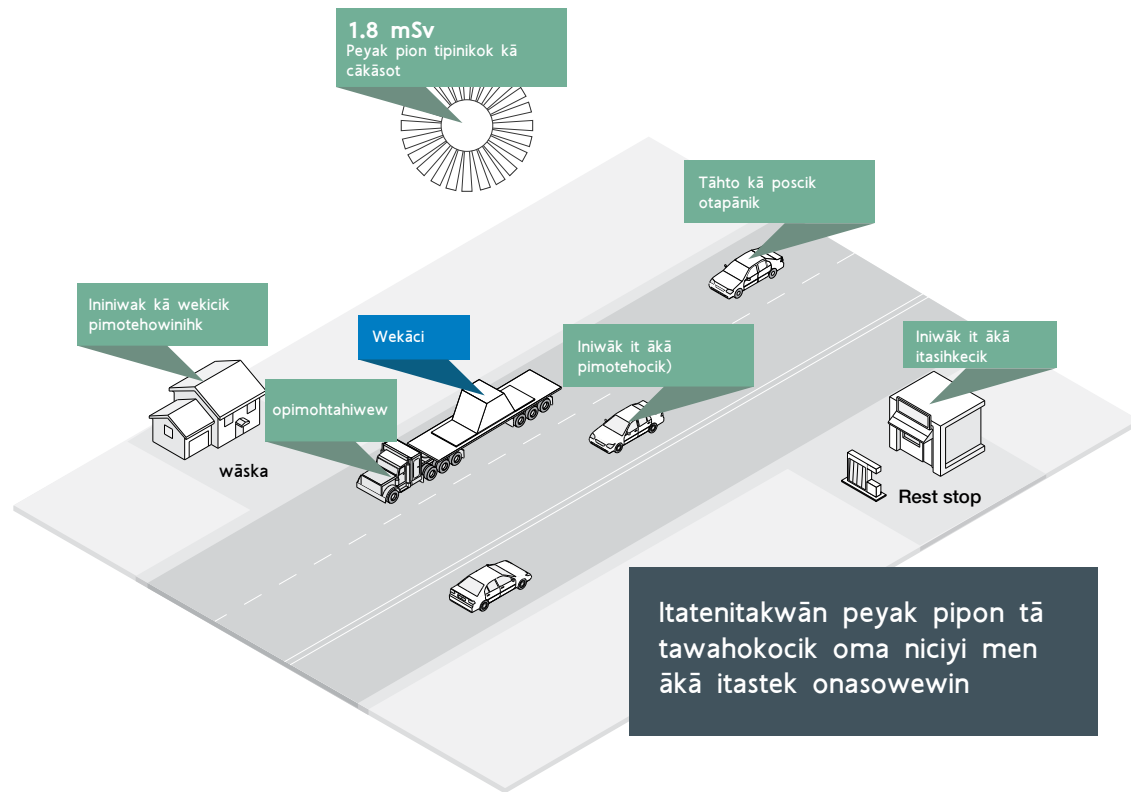
Source: CNSC website – Rādiātion Health Effects
www.nucleārsāfety.gc.cā/eng/resources/rādiātion/introduction-to-rādiātion/rādiātion-health-effects.cfm

Tipinikok kā pimotehot āwenikan ci ki cākāsot

Pāmiwes e-posihtāsonāniwāhk weswaci mihti e-itasowācīkātek onasowewinihk ohci ewako ohci Used Fuel Transportātion Pāckāge Weswaci mihti kā pimotaniwāk (UFTP) nesta poko Dry Storāge Contāiner Transportātion Pāckāge Kā pāhk wāk ita ci Pimotaniwāhk, oko NWMO ci ki wāpātinosekwāk tipinikok om ākā cākāsokocik Ininiwāk nohtāw mena anima kā pākitināmohkk onasowewinihk ohci tāpiskoc (1 mSv peyak pipon).

Ki tenitakwāhk oma tipinikohk ci ki positaniwāhk nesta kesihtāniwāk anima māmāwi UFTP, ekosi māka niniwāk kā cākāsocik eteke kā pimotaniwāk cāpāsis nāwc mena ita tā ki iskwāhk.

Kā nānākācihtāniwān ānohceke māhti esā kā tawahokocik tipinikohk eteke kā pimotatāniwāhk kāpatahk oma UFTP. Kā kih isi miskāhk wāw Ininiwāk eteke anihi meskanawā nesta pesoc, Ininiwāk westawaw ekota e-pimotehicik, nesta Ininiwāk it ākā kipicāniwāhk /kānwepihk. Ewakonik ininiwāk nihcāyi nawac kih tawahokwāk cākastew.

Cākastew tipinikohk kā tawahokocik kā Āpātsicik

e-nākisihtāniwāhk oma tipinikok kā tawahowek, awasite ki nitawikiskenihcikātekw tānikohk kā āpātsicik kā cākāsocik oma kā posihtācīk pihcipowī mihti ewako ohci UFTP kā isinihkātek.

Kā nānātāwicikātek om ākā pimotatācīk ispih ohci kā sipwetātācīk weswaci mihti ita pitamā kā kih itakwāhk isko it ākā wi āstek itamihk āskihk. Kā nitawī kānawapācīkātek ki nokwān kā cākāsokocik kā āpātsicik ekota nawac nicāyi mena kā pākitinikātek 1 mSv peyak pipon.

9 Posihtāsowin Onasowewin mena Awasite

Ota kånata, peyātāhk, āyāci kātōtatāhk oma pihcipowi cākāstew kekwān ekota ohci onāsowācīkātew oko Canadian Nuclear Safety Commission isinihkāsocik(CNSC) mena Transport Canada kā itihcik.

Oki CNSC onasowātāmwak kā pīmotāniwāhk pihcipowi mihti ewako ohci *Packaging and Transport of Nuclear Substances Regulations (PTNSR)* ki cikātek.

Ewako *PTNSR* mena mihcices onasowewina tipinikok kā pīmotāniwāhk posihtāson , ispih ohci kā māmawāpītek isko iteke kā tākosinomakāhk . kā onāsowātek kekwān kā sitwāpītek mena kā positāniwāhk weskaci mihti kitapācīkātew ota ohci:

- » kā onāstākik pīmotehowi onasowewina;
- » kā masināhamihk kā isi pīmotehowahk;
- » kā masināhamok kākināw kesinikāsocik kā pīmotācīk māmāwi pihcipowin;
- » onāstāhk oma onasowewin kā peyātāhk kitapāmihcik opimocikewāk;
- » ci mekināniwāhk lisins ci pīmotāniwāhk weskaci pihcipowi mihti ispih poko kā ki onāstek kisāspin Naspāc Kewwān itihnihcikātek nesta Pīmotehowin Āyāci Itihnetāmiwin kih sāpotaniwin;
- » kā pākitinihcik oko simānkansak 24-7 nāspic kisāspin kekwāy naspāc ipāniw;
- » kā tawa isi nitawāpenikihk kespīn nāntāw kekwān naspāci ispāniw;
- » kånawapātāmihk oma kākināw kekwān kihcināw kā āyāci itahkwāk;
- » tā tāpītaw kånawapātāmik kekwān.

Pamwāyes e-posicikātek kekwān oma weskaci pihcipowi mihti ota Kānata, oko CNSC kā nistāwinākwāki onasowewina nitawihnihtāmōmakan masināhikan kā pīmotāniwik oma māmāwi mena lisins ci pīmotāniwahk. Oko CNSC wāpāhtāmwāk sākaskinācīkewina māhti peyāhtāk mena āyāci e-itakāmihkāhk āpācīhcikānihk eteke, eyāwis onasowewina e-tipitotāmihk, nesta peyāhtāk kekwān e-āstek ci kitenimikocik lniniwak nesta askihk kekwān. Ewakoni oho kekwāna kā kitapācīkāteki ota:

- » Ci kiskināhāmācīk otapatsiwak nesta nistām kā wecihiwecik ;
- » kanawenīcīkātek oma kekwān peyāhtāk cākāstew kā āyāhk;
- » Kanawenīcīkātek oma kisāspin naspāc ispāniki;
- » Kanawenīcīkātek oma āyāci kekwān kā kitapācīkātek;
- » Kanawenīcīkāteki masināhikana; nesta
- » Ta wi pīmītsāhīkāteki onasowewina.

Peyak CNSC kekwān kā ākīcīkātek *Regulating the Packaging and Transport of Nuclear Substances* kā itastek ota Kānata kākā mīskēn www.nucleārsāfety.gc.cā.

Oko CNSC āsci mekiwāk kā kākwecekemowin oma ohci pīmotatāwin weskaci pihcipowi mihti ota oma kā picik māmātawapācīhcikānihk

Oko *PTNSR kihotecik* ekota ohci onasowewina kā masinahikāteki misiwe askamik Internātionāl Ātomic Energy Āgency (IĀĒĀ) kā itihcik . kā kih kiskiniten mena IĀĒĀ ohci kekwān ota www.iaea.org.

Kā Pimotahk kekwān Kānata *Transportation of Dangerous Goods Regulations* onasowewin wiحكātew nākācihtāwin , kisāspin kekwān naspāc kocewin, peyātāki kā masinahikāteki, nesta masinahikanā.

Kā pimotāniwāk Kānata wenawāw kitapāmikwāk posihtāsowin oho kekwāna pihcipowi cākāstew kāpatahk ewakoni oho:

- » onāstāniwin sihtoskikātew oma peyātāhk kā pimotatācik otāpānak;
- » onāstāniwa ci pimitsāhikāteki nesta ci sihkiskācik kā wāpātāmok kiskinahamākewin Nesta masinahikewin; nesta
- » kā asteki oho nihtotamākewina ohci oma kisāspin Kewwān Kā Pacipanik iteni-tamiwin

Kā Pimotāniwahk Kewwān Kānata Canadian Transport Emergency Centre kihcikātek wāskāhikan (CĀNUTEK) misiwe kānata nistāwenihtākwān e-wecihiwecik oko kāpātsicik ekota e-pamināhwāw naspāc kekwān 24-7nāspic. Ewako wāskāhikan ekota atoskewāk oko misiwe e-isikaswecik e-nākācihtācik kekwān kā kostātikwāhk nesta poko ekwātowihkān ekwā ci ki āpātsicik kisāspin kekwān naspāc ispāniki. Kisāspin kekwān naspāc kespānik oko otatoskewāk kā nākācihtācik nistotamwāk āpācihcikana kā masinahikepaniki e-itasteki ewako mena Material Safety Data Sheets (MSDS) kecikāteki ci ki kākeskimiwecik kwāyāsk isi.

Kā Pimotāniwik Kewwān Kānata onasowewinā pimocikewin ohci kā kostātikwāk kekwān kih otinikātewā ci āpātāki tipāhāskānihk nesta tipahākānsihk e-masinahikātek.

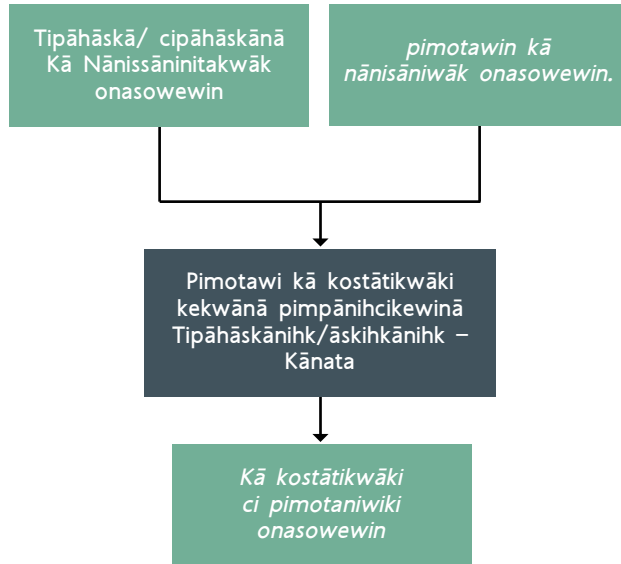

Tipāhāskānihk okimāwin/onāsowewāk/piskihc kā okimāwicik kekwān ohci kitapāmikwāk ci sihtoskācik tipāhāskānihk onasowewina, nesta tā ohcipānicik kisāspin naspāc ispāniki kekwān.

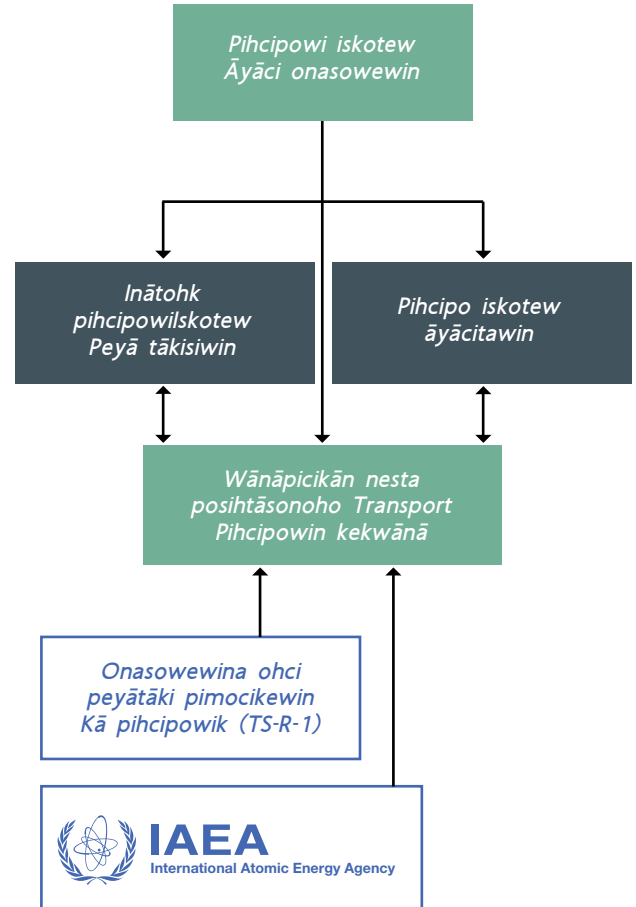
Kā Itastek Onasowewin

Transport Canada / Transports Canada

Canadian Nuclear Safety Commission / Commission canadienne de surete nucleaire

10 Oma NWMO kā Itakisot nesta kā Itotahk

Oma Pihcipowi Wepinikan kā Pamitaniwāhk Māwacihitowin (NWMO) misiwe ci nānākatāpāhtamāhk peyātāki ci pimotaniwāhk oma pihcipowi iskotew ita kā ki itahkwāhk kā kātastek isko eteke kā wi kātāniwāhk itamihkāskihk asinihk. Oma Kānata Pihcipowi Iskotew Peyātāk kā Mawacihiticik Onāsowewāk (CNSC) nesta Pimotatāwin Kānata wenawaw ci sihtoskākawāw onasowewina.

Āyāmihitowin

Oko NWMO wi pamihtawak kā peyakwāyāk wāskahikan āpihtaw kitāstek oko ohci kākināw psikihc kā kanawāpātāki kekwān ekosesi -kā pimotehocik kā āyāmihitocik. Ewako wāskahikan ekota kā ki wihi kācītinēn kā wi pimotāniwik kekwān , ita kā ihtāht opāmihitapānāskew, kā isi kesikāk, tāhto otāpānak, eteke kā pimotehocik otapānāk, mena ci ki āyāmiheiwāk opamihcikewā, kānāwicikewā, nesta kisāspin kekwān, onāsowewikimawaw nesta , notokolon otāpān nesta Kānata, CANUTEC (Transport Canada's Canadian Transport Emergency Centre) nesta mena CNSC.

Āyāmihitowin misiwe tāyāw it ākā pimotaniwahk oma pihcipowi iskotew ekosi ketāstek om ākā onāsowecikātek Transportation Security Plan icikāteu. Ewakoni māka āsci oho mekwāyi:

- » Tā peyakwāhk wāskahikan;
- » kānāwecikew otapān ci pimītsahāhk oma pihcipowi iskotew;
- » ita ohci kā peci sipwetātāniwahk;
- » itamihk asinihk ; nesta
- » ita kā ayāki oho wāskahikana kā nānkātāpācīkātek oma pimotehowin Tipahāskānihk oma ita kā pimīpanik.

Kisāspin naspāc ispaniki ewako wāskahikan ci kiskinihtāmohecik. Kiskinitamāwehitwāwi , kā nekānskāhk ci wihtāmāwew oho notokolon otapāna ota wāskahikanihk eteke oma kekwān kā māni pānik. Tipāhāskānihk ohco oho ekwātowihkān wāskahikan ci wihtāmawacik ekote isi kā kwāyātāpīnit oho notokolon otapāna ewako meskanaw.

Āyākwāmi Kespānik

Oko NWMO ci meniwāk e-itenihtākwāw kekwān kisāspin pacipaniki oho CNSC, Pimocikewin Kānata nesta oho tipahāskānihk okimawa, ci kicināhocik kātawa e-isi kiskinihtānik nesta ci ki menācik kā āpātsinit kā nāspacipanik kekwān. Mena NWMO tā wecihiwewāk otapātsiwa kā naspāc kekwān kā osihtānit itenihtāmiwina ohci oma weskcaci pihcipowi mihti, kā ātesi nitawinetākwāk.

Ewakoci oma naspāc ispaniki kitihnicikātek tā isi māmāwi āpatsicik oko mekwāyi NWMO, tipahāskānihk nesta kihciwāk notokolon otapānāk, asci onekānewāk itawinihk , nesta kihci okimāwinā. Ekota kā itastek Emergency Management Framework for Canada (2nd edition – January 2011), kā kināw okimāwak kā kākwecimihcik ci wecihiwecik oma naspāc kespānik. Tipāhāskān okimawak nesta kihciwāk ota okimawak ci wecihiwewāk naspāc ispāniki. Kicih okimāwin piskikikāmikwā ci ki kotakayi kekwān misākisiwin kākwecimikotwāwi Tipahāskāni/Ocenāsihk kā itasihkenit.

Tā wechācicik oho Tipahāskānihk, oko NWMO ci kihci onihnetamwak, ci kiskinahamākecik weskcaci mihti kesāpatahk, nesta ci kā kocecik oma eteke kā pimotehohk meskanaw. Kā kākocecik kā kiskinahamākecik, ekosi mena nāhkitawāk āyāmihitowin, nesta mawaci wecihitowāk, nawac ci minwāsiki oho, naspāc ispāniki ci tocikātek. Kocewinā ekwātowekān kā ki ihkihn kihciwāk meskanāhk, nesta masināhikewi mecisowinātihtok, ekosi ci kiskihnihtākwāhk kāhkināw kekwān. Tā isi kicināhoyāhk oma kesāyāhk naspāc kespānik, oko NWMO kwāyask kā kocewāk nesta e-onihnihtākwāw nesta sohki e-kocitacik kekwān kāpatahk pāpetos e-isi kiskinahāmkecik, e-wāwecihitocik okimawak ci āyāmihitocik, nest ākā wāwecihitowi kocecik.

Ota Kānata, okimawak kā naspāc ispānik kā itahcik kā kāskihowāk oma kākināw kekwān kā kostātikwāhk ci pāmināhkik kisāspin oma naspāc ispāniki mistāhi, poko anima kekwān ohci. Kihcih Okimawakl, tipahāskān okimawak nesta itawin okimawak ki otināmwāhk oma ki ci nistotamihk eteke kā totahkwāw tesi pāmitacik naspāc kekwān kisāspin, tā tipitotahkwāw tā isi kipitināhkwāw, tā onāsowātcikecik , tā wāwenihcik, nā nāskomocik nesta kātawa mawacitācicik kekwān. Āniki NWMO tā wetātoskemewāk tipahāskān mena itawin okimawak ci ki kiskinahamāmiht nesta āpācihcikana ci ki kwātasteniki nesta e-minwāsiki kesāpatahki oma ita otāpān kā pimākocik. Oko NWMO ci ki pimitsāhawak itenihtāmiwin nesta tā wāwenihcik oma kā pimotatāniwāhk weskcaci pihcipowi iskotew mihti.

Kitenihcikewin esi māmītonihnetāmāhk

Oko NWMO wenawaw kitapāmīkwāk ci onastācīk oma itihnetāmīwin kā kitenitakīk kekwān. Kā isi āpatahk ewako itenihtāmīwin kita māmācītāniwahk oma weskaci pihcipowī mihti ekā nāntaw tā isi mācīpanīk āta e-āyākwāmīsināniwāhk oma mewāc kā pīmotāniwāhk. Kekwānā naspāc ci ki īspanīki ci nākācītāniwīki anīhi ohci ekota kā isiyāyāk.

Āyākwām īshcikewīn ci kīpihtīniwēk ekā oma kākwētāsōmitowīn ci itahkwāhk oma sihtwāpicīkān kā pīmotāniwāhk, nestā māmāwī isīhtwāwīnā, kīhcināw mena esi wāpāhcīkātek kā māmācīhtāniwahk oma sihtwāpicīkān posīhtāson, nestā tā pīhtāhkwāk kā mātwtīhk , kā mātwesīhk, kotīnāhk petākōsīwīn, nestā āyāmīhitowīn, kīsāspin naspāc āyīspānīki. Āyākwām īshcikewīn kā pīmotāniwahk oma e-īshcikāteki oma weskaci pihcipowī mihti kwāyāsk ci māmācīhtāniwāhk ānis ohci kākwētāsōmitowīn nestā tā pīmītsāhīkātek onasowewīn tāpīskoc Section 5 ohci anima *Nuclear Security Regulations* kā itastek CNSC.

Āyākwām īshcikewīn ci ki kāmāwenīcīkātek nestā mena nānākātōkāniwīk nītawī kāmāwāpācīkātekw oho ohci CNSC ci kīcīnāt ekā kekwān e-itahkwāhk kākwētāsōmitowīn

CNSC onasowewīnā itastewā ci peyātākāhk ekwā kitenihcikewīn tā wāpācīkātek oma ohci kā pīmōcīkātek kekwān tāpīskoc weskaci pihcipowī mihti oho mena:

- » positasona poko kā wecewācīk kāmāwīhnetīnākana sīmākansa nestā kāpīh tā kitapāmīhcīk;
- » poko āyākwāmī īshcikewīn tā mekīnāniwāhk oma kā posīhtāniwāhk weskaci pihcipowī mihti. Oma itenihtāmīwin kā wī isi āyākwāmīsināniwāhk tā mekīnāniwīk nestā tā wīhcīkātek tān kā wī isi positānīahīk nestā
- » Peyātāk kekwān tāpīskoc okāmāwīhnenākānāk, nestā mena kā āyāmīhcīk oko Notokolon otapānsāk, tā nānākācītāniwāhk kekwān pamwāyes e-posīhtāniwāhk, petos ci tocīkātek otāmīh kekwān nestā poko pekōpānīki kekwān, nestā kā totāmīhk kā kīpīhcāniwīki nestā poko otāmīh kekwān eko mena;
- » tā peyātākāhk, kākwētāsōmitowīn tā kōscīkātek kekwān tā totahkwāw oko kā kāsīhōcīk okīmāwīn ātoskenākānāk nestā kotakayī ekōsī ci nīstāwīnāhk wāw kā kōstātīkwāhki kekwānā nestā ita ci ki nawac kwāyāsk ci tocīkātek, ekōsī mena petos tā tocīkātek, mena tā isi nīstāwīnākīk kekwān kā nānīsāniwīhnihtāhk wāhk; nestā
- » Oko CNSC kīskīnotāhīewāk kekwān tā kīskīnīhcīkātek ci ki māmācīhtāniwāhk Tā peyāhtākī pīmotāniwīk oma kekwān. Kākinaw kīskīnātāmīwin ohci āyākwāmī īshcikewīn nestā ci kwāyācāniwīk oma kā posīhtāsonāniwīk itenihtāk wān tāpīskoc kekwān ci māmāhcītāniwahk kemoc tā kīskīnīhcīkātek nestā ekā poko ānā āwenīkān ci ki kīskīnihtāhk. Kīskīnihtāmīwin ekwātōwīkān āhtīht poko īnīwīk ci kīskīnihtāhk wāw tāpīskoc sīmākānsāk nīstām oko kā tākōsīhk wāw.

11 Misiwe Askamik Kespanihikocik

Mecet otaskānesiwina e-ihtenitahkik nesta poko e-āti totakik oho totamiwina tā esi pāmināhwāw oma weskwaci pihcipowi mihti nesta poko kotakayi pihcipowi cākastew kekwāna. Mistahi ispanihikowin ekota kā esi peyātāhk kā pimotaniwahk kekwānekwātowihkān, āsci ota Kānata mena misiwe askamik.

Awaste 50 neyānomitanāw pipon, misiwe askamik nesta ota Kānata, mona kekwān māmātinikewin ke ihtāhkwān ākosiwin nesta ci nipinānowāhk nesta poko askiy tā mānitocikemahkāhk oma pihcipowi cākastew weskwaci mihti kā posihtāniwāhk.

Okimāwinā, onasowewak nesta otatāwewāk ota Kānata mekwāyi misiwe askamik mistāhi ispanihikowin kiskihnihtāmōwāk esi peyātāki, āyācih ci pimotaniwāhki oho pihcipowi cākastew kekwāna. Kānata positawāk peyak million sihtwāpikikānā tipihnikohk oho pihcipowi cākastew kekwāna tāhto pipon. Āspin ohci 1970 pipon, Kānata ki pimotaw neyānān positāsonā weskwaci mihti peyak pipon iskotew wāskahikana esko Atomic Energy of Canada Limited Nitonikew ikāmikwā kā nitonikātek nesta wāpācikātek iskotew.

Oko International Atomic Energy Agency ketihcik misweskwamik, okimawak piskic, nesta

piskihc kā kāsikohc mecet oho otaskānesiwina, māka mena United States, Misimohkomānahk Oma United Kingdom Kihci Okimāskew Otaskiy, Ākāmāskihk, nesta Cāpānes Āskihk, kih wā wāpāhtāmōwahk nesta nākātōkewak oma peyātākenihmowin kekwān ewakoni ohci kā pimotaniwāki pihcipowi cākastew kekwāna.

Ota Misimokomānāhk, kekā 3,000 posihtāson tipinikohk kātawakāniwahk weskwaci mihtā kih āhtinikātewā awaste 2.5 sāpo kihci mitatātomitanāw tipāhāskānā otahk 40 pipon, meskānāhk nesta otapānak ohci. Oma Kihcokimāskewew Otaskiy nesta Opistikweyāskiy pimotawak māmāw 550 posihtāson kā ispāk pihcipowi iskotew wepinikān tāhto pipon, otapānihk. Sweden kihsinihkātek askiy posihtāsonwāk 40 nemtānawaw peyak pipon nipihk ohci, piskes māka Cāpānesāk 200 neswāw mitatāhtomitanawaw positāsonwāk cemānihk peyak pipon.

Oko misiwe askamik pimotehowin ohci

Āpproximāte number
of shipments

Tān kesi
positasonāniwāhk

Meskanaw

Otap

Cimā

Kaanada

5/askiwin

Kihcimokomanāhk

3,000 Isko ānohc

Kihcokimāskwew Otaskiy

300 peyak pipon

Wēmistikōsînāhk

250/askiwin

Wāpātinokāniwik
e-peci Peyāhtāk
Posihtāniwāhk Weskaci
Pihcipowi Mihti ota
Kānata nesta Kotakayi
Otaskesiwinā

12 Kā Masinahikāteki Kekwāna

Anohc ohci masinahikana, isiwepāhikewina nesta cākāstecihcikana

Pihcipowi wepinikan kā Māwacihitonāniwahk Kā Pāmināhwāw: www.nwmo.ca

- » Kā Posihtāniwahk Kānata Weskaci Pihcipowi Mihti
- » konastāniwik ka isi Ispanik Adaptive Phased Management kecikātek
- » peyak tākoskewin eteke KihciTīpācimowina, cākāstecihcikānā, piskekinikan masinahikanā nesta awaste
- » Peyātāk e-manācihtāniwāhk Weskaci Pihcipowi Mihti ota Kānata
- » Tipenikohk ci māniskākowin t
- » Otapātsiw ci māniskākot.
- » Nisto tāhkoskewin 3, Nistām peyak 1 Nistām kocihowinā: piskic māsināhikāns 6 – Nistām kocehowin Posihtāson ohci

Kānata Pihcipowi Awakwāmsiwīn Kā Itasowewiniwak: www.nucleārsāfety.gc.ca

- » Pihcipowi Cākāstew Kā Māniskākek
- » Onasowācīkātek Sihtwāpicikān nesta Posihtāson oma ohci Pihcipowi kekwāna ota Kānata
- » Ka kā kākwecekemowinā oma ohci Positāson Weskaci Pihcipowi Mihti
- » Kiskinohtahiwe Masinahikāns oma ohci Āyāci Positāson Itenihtāmiwin ota ketakihtek I,(peyak) II (neso) nesta poko III (nisto) Pihcipowi Iskotew Kekwāna (G-208)

Posihtāson Kānata: www.tc.gc.ca

- » Kisāspin Naspāc Kekwān Kwāyācewin

Misiwe iAskamik Pihcipowi Iskotew Wāskahikan: www.iaea.org

- » Kā Pimotāniwāhk oma pihcipowi Cākāstew ohci Kekwāna

Misiwe Askamik Pihcipowi Iskotew kā Positāniwāhk Okimāwikamik: www.wnti.co.uk

Kisāspin Kotakiyi Kekwān, kācitinik:

Nuclear Waste Management Organization (NWMO)

22 St. Clair Avenue East, Sixth Floor

Toronto, Ontario M4T 2S3 Canada

Tel: 416.934.9814

Email: contactus@nwmo.ca

Website: www.nwmo.ca

nwmo

NUCLEAR WASTE
MANAGEMENT
ORGANIZATION

SOCIÉTÉ DE GESTION
DES DÉCHETS
NUCLÉAIRES